

Обществено- политически нагласи

Май

2014

ПАСПОРТ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО

Проучването е проведено в периода 7-13 май 2014 г. Реализирана е национална извадка на пълнолетното население (18+) на квотен принцип, която възпроизвежда параметрите на генералната съвкупност по признаците пол, възраст и населено място. Общият обем на извадката е 995 лица. Информацията е получена чрез стандартизирано интервю „лице в лице“, проведено с 987 респонденти.

Информация по чл. 137а от Изборния кодекс:
Възложител и изпълнител на проучването: ИМП
Източник на финансиране: ИМП

**Доклад на
социологическия
екип на ИМП**

www.modernpolitics.org
e-mail: imp.polls@sociologist.com
Офис: София, ул. Бачо Киро 57, ет. 1-2

I. Електорални нагласи за изборите за членове на Европейския парламент (към 14 май)

Две седмици преди европейските избори на 25 май 2014 г., Социологическият екип на Института за модерна политика измери текущата електорална подкрепа. Резултатите са получени в отговор на въпрос с т.нар. „шоукарта“, в която са посочени регистрираните в ЦИК за участие в изборите партии, коалиции и независими кандидати.

Изрично следва да се подчертае, че тези данни отразяват декларираните към момента на проучването (7-13 май) нагласи на респондентите, а не са прогноза за резултата от изборите. Следва да се има предвид, че има разлика между декларативните нагласи, които изразяват предпочитанията на респондентите и това дали избирателите, заявяващи по принцип подкрепа за дадена формация или кандидат ще отидат реално до изборните урни в изборния ден. Това зависи от множество фактори, сред които определящо значение имат:

а) организационно-политическият капацитет и наличието на мрежа от местни структури, които да мобилизират симпатизантите на дадена партия или коалиция за деня на изборите;

б) способността на отделните формации и кандидати да комуникират ефективно своите послания в хода на кампанията и да мотивират своите потенциални избиратели да гласуват в изборния ден.

Ако европейските избори се провеждаха към момента на проучването, декларираната от респондентите подкрепа сочи **размяна на водачеството в предизборното състезание към момента. В сравнение с данните от проучването на ИМП през април, когато лека преднина имаше ГЕРБ, в настоящето проучване преднина от 1.2% се регистрира за БСП - делът от респондентите, които заявяват подкрепа за левицата е 20.5 %, докато подкрепата за ГЕРБ възлиза на 19.3 % (виж фигура 1). Хипотезата**

е, че тази преднина се дължи на активната кампания и многобройните срещи с хората, които БСП провежда на терен в цялата страна, както и на позицията на партията по отношение на трагедията в Одеса и събитията в Украйна, която е в съзвучие с нагласите и очакванията на голяма част от обществото. Следва да се отбележи обаче, че **регистрираната преднина е твърде крехка и предизвикателството в изборния ден и пред БСП, и пред ГЕРБ ще бъде доколко те ще успеят да мобилизират за гласуване своите поддръжници.** От това ще зависи в голяма степен и изхода от оспорваната и на практика паритетна битка между двете най-големи партии.

Проучването регистрира и повишаване на мобилизацията на избирателите на ДПС, която започва да се доближава до традиционните за партията нива на подкрепа – 7.0 %.

Своите сериозни шансове да получат представителство в Европейския парламент към днешна дата имат също коалицията „България без цензура-ВМРО-ЗНД-Гергьовден“ – 7.5 %, „Атака“ – 4.5 % и АБВ – 3.5 %. Пред тях обаче стои с още по-голяма сила въпросът доколко ще съумеят да мобилизират своите привърженици да отидат до урните в изборния ден, за да бъдат достигнати горните нива на подкрепа, която декларират респондентите в настоящето проучване. Избирателната активност ще окаже най-пряко отражение върху резултатите на тези формации.

От посочените три политически субекта твърдо електорално ядро има „Атака“. В последните проучвания на ИМП „Атака“ бележи определен ръст, който към момента сочи потенциал за спечелване на евродепутатски мандат. Хипотезата е, че този ръст се дължи главно на активната проруска позиция на партията в контекста на украинската криза. Наред с това, периодичните скандали около „Атака“ по-скоро допринасят за мобилизацията на нейните привърженици, отколкото да ерозират електоралната ѝ подкрепа.

От своя страна коалицията, **оглавявана от Николай Бареков, като нов политически субект е в процес на изграждане на свое твърдо електорално ядро.** Понастоящем структурата на подкрепата за ББЦ и коалиционните им партньори е по-скоро мозаечна (хора, които са били гласоподаватели на малки партии, на ГЕРБ, „Атака“, НДСВ, БСП). **Предизвикателството пред тази коалиционна формация ще бъде**

доколко в изборния ден тези високи нива на декларираните симпатии ще се материализират в реален вот.

Същото предизвикателство – доколко декларираните симпатии ще се реализират в реален изборен вот - стои и пред АБВ на Георги Първанов, които генерират симпатии предимно от избиратели с лявоцентристки и социалдемократически профил. Хипотезата е, че роля за допълнителна мобилизация на симпатизантите на АБВ в краткото оставащо време до изборите би могъл да изиграе ефектът "Ивайло Калфин", тъй като в кампанията водачът на листата Калфин съумява да "преведе" на все по-разбираем език темата "ЕС" на избирателите.

Изрично трябва да се подчертае, че съществено значение за резултатите от изборите ще има и избирателната активност, като по-слабото участие на избирателите ще облагодетелства партиите с твърди електорални ядра, каквито са БСП, ГЕРБ, ДПС и „Атака“. Обикновено в социологически проучвания декларираната от респондентите готовност за гласуване е по-висока от реалната избирателна активност. Както беше отбелязано в проучването на ИМП за м.април, очакваната от нас избирателна активност на 25 май е между 2,4 и 2,8 милиона избиратели.

От данните за останалите участници в предизборната надпревара е видно, че **на този етап под бариерата от 5,88 % биха останали Реформаторският блок – 2.5 % и НФСБ – 1.4 %.** Прави впечатление, че делът на респондентите, които декларираят подкрепа за **отделилата се от Реформаторския блок партия „Синьо единство“ е 0.9 %,** което вероятно е сред причините за ерозирането на подкрепата за Реформаторския блок, която регистрираме в последните месеци.

Подкрепа под **1 процент се регистрира за Зелената партия на Александър Каракачанов, коалиция „КОД-Антония Първанова, Илияна Раева“, партия „Зелените“.** Делът от респондентите, които заявяват подкрепа за **независими кандидати е 0.2 %.**

Фигура 1

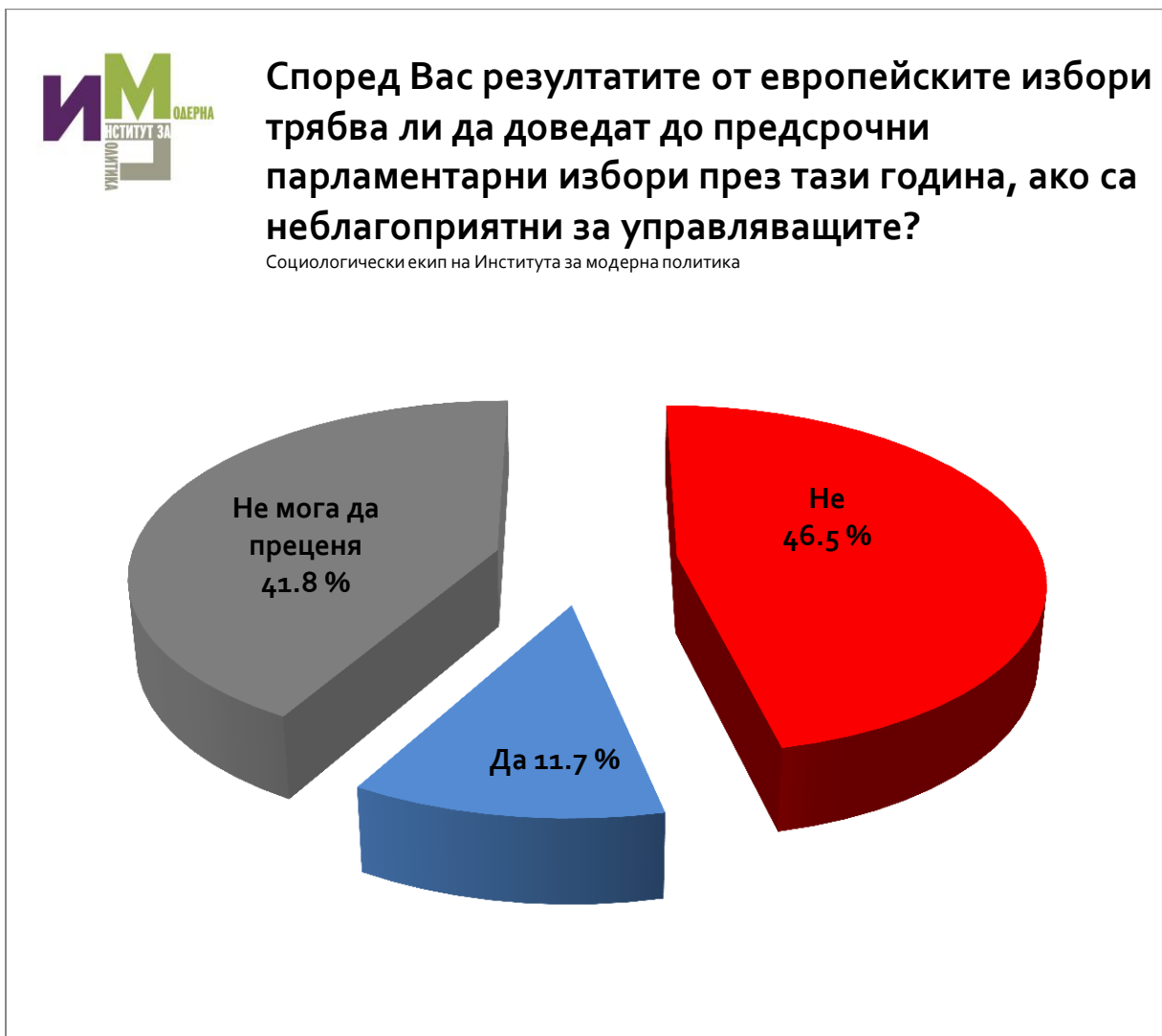
II. Други обществено-политически теми.

В настоящето проучаване Социологическият екип на ИМП тества и отношението на респондентите към често поставяния в публичното пространство въпрос, че резултатите от европейските избори на 25 май биха могли да доведат до предизвикване на предсрочни парламентарни

избори до края на годината в случай, че са неблагоприятни за управляващата конфигурация.

Делът от респондентите, които са твърдо убедени, че трябва да има предсрочни избори до края на годината, ако евроотът покаже спад в подкрепата за управляващите е 11,7 %. На обратното становище са 46.5 % от респондентите, а 41.8 % не могат да преценят дали резултатите от 25 май трябва да имат такива политически последиствия (виж фигура 2).

Фигура 2

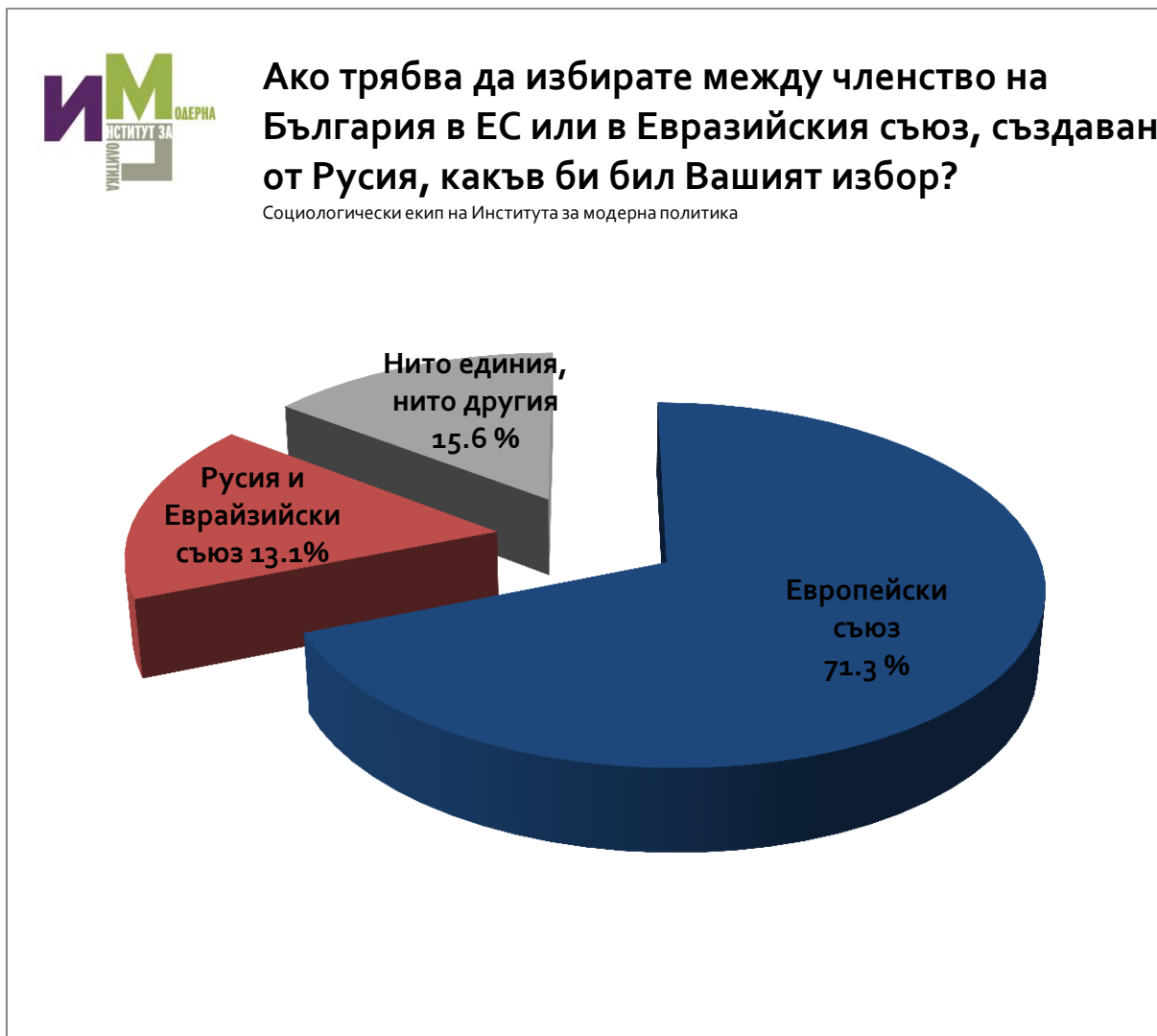
Наред с това, в проучването на Социологическия екип на ИМП беше тествано и отношението на респондентите към позициите на парламентарните партии спрямо трагедията в Одеса и събитията в Украйна. Делът на респондентите, които смятат, че позицията на БСП е най-близка до тяхната възлиза на 22.9 %, докато 12.3 % посочват „Атака“, а 10.7 % ГЕРБ (виж фигура 3).

Фигура 3

През последните месеци се правят опити да бъде наложена в публичното пространство тезата, че съществуват значителни обществени настроения, които тласкат страната към създавания от Русия Евразийски съюз. Независимо, че хипотезата за евентуално напускане на ЕС и присъединяване към Евразийския съюз е практически нереалистична, настойчивото ѝ поставяне в последно време стана причина вече **във второ национално проучване на Социологическия екип на ИМП да бъдат тествани нагласите на респондентите по въпроса „Ако трябва да избирате между членство на България в ЕС или в създавания от Русия Евразийски съюз, какъв би бил Вашият избор“**. В проучването на ИМП, огласено през февруари повече от две трети от респондентите – 68.9 % бяха категорични в европейския избор на България, докато 16.5 % декларират, че биха направили избор в полза на Евразийския съюз, а 14.6 % не споделят нито единия, нито другия избор. **Още по-категорична подкрепа за членството в Европейския съюз се регистрира в настоящето проучване – 71.3 %**. Едва 13.1 % сочат Евразийския съюз като свой избор, а 15.6 % от респондентите не споделят нито единия, нито другия избор (фигура 4). **Данните за подкрепата за членството в ЕС са близки до данните, които различни социологически проучвания даваха при присъединяването на България към ЕС през 2007 г., сочещи между 70 и 80 % подкрепа за европейския избор на България**. Данните от настоящето проучване отново потвърждават нашата оценка, че широкото обществено съгласие за европейското членство не е разколебано и подкрепата за други евентуални геополитически алтернативи е незначителна. От тази гледна точка извеждането на алтернативата „ЕС или Евразия“ като тема за политически дебати и обществено противопоставяне има по-скоро лабораторен характер, свързан с напрежението в отношенията между САЩ и Русия, отколкото реална обществена база и реална необходимост от подобен кардинален геополитически избор.

Фигура 4

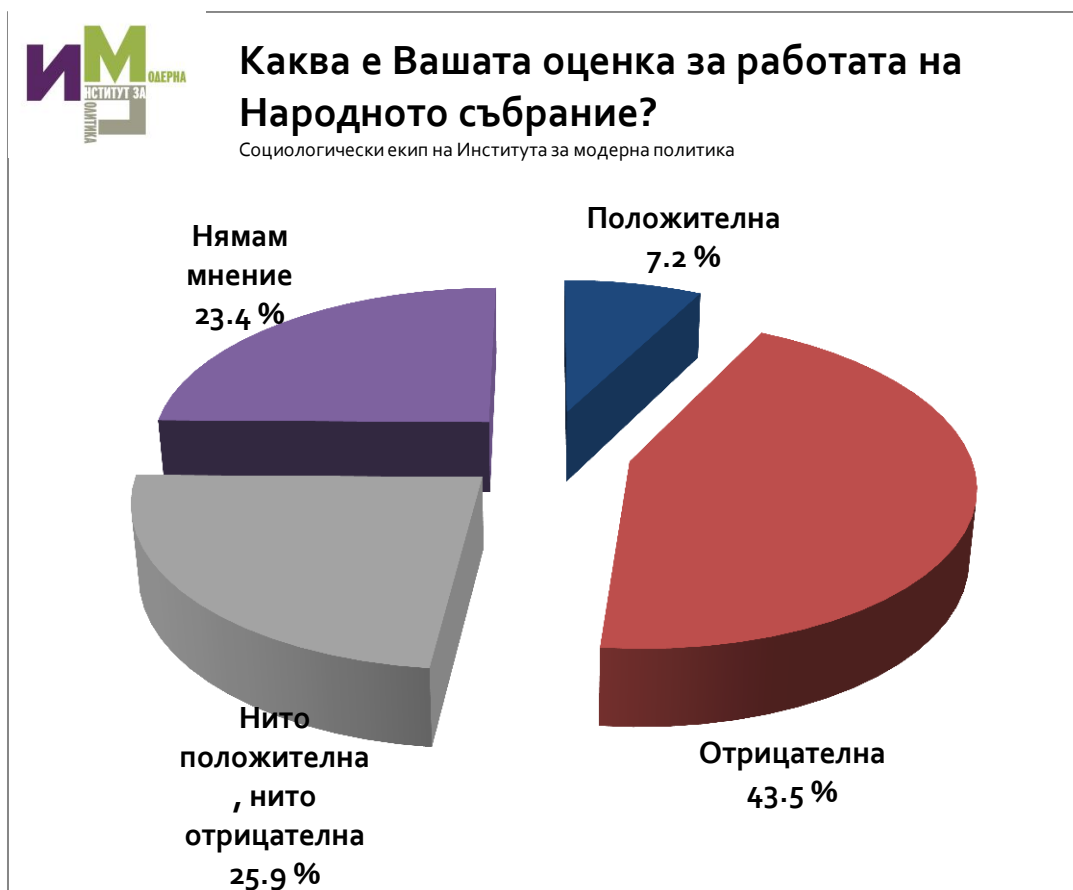
III. Отношение към висши конституционни органи

Като цяло, данните от настоящето проучване не сочат съществени промени в оценката на респондентите към работата на Народното събрание, президента, МС и омбудсмана, които традиционно са тествани

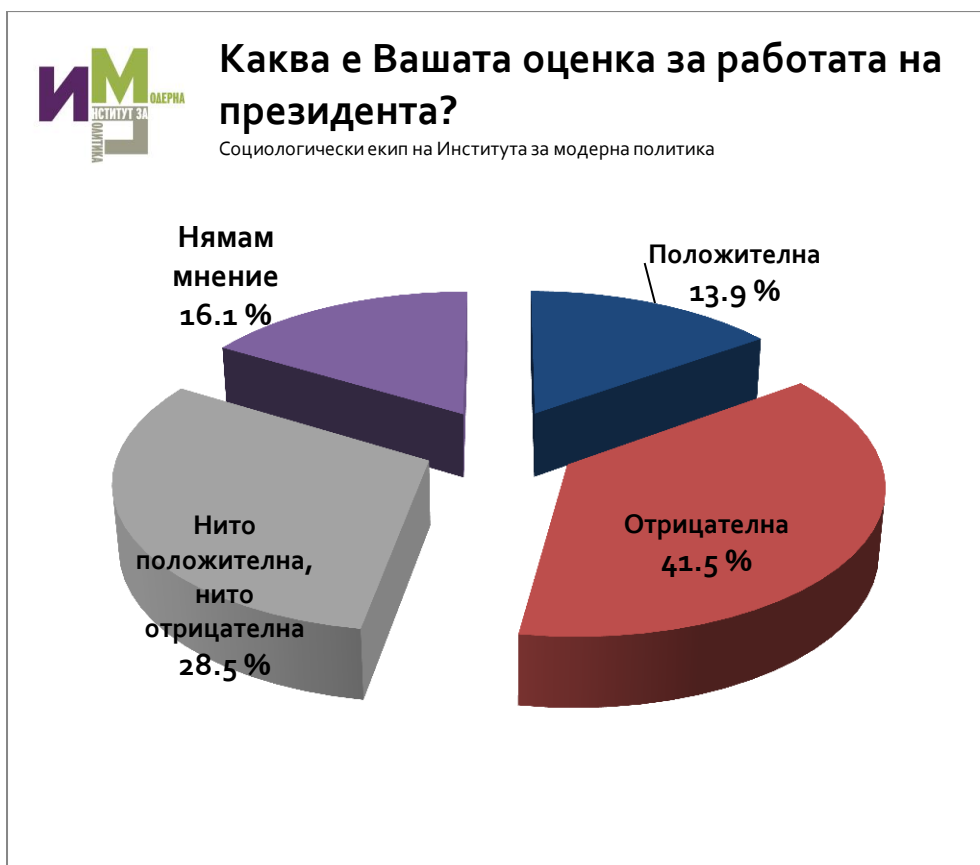
от Социологическия екип на ИМП. Най-нисък е делът на респондентите, които сочат положителна оценка за омубдсмана – 4.9 % при 53.5 % отрицателна оценка (виж фигура 8); и за Народното събрание – 7.2 % положителна оценка, а 43.5 % отрицателна (виж фигура 5).

Прави впечатление, че за първи път през последната година делът на респондентите, които дават положителна оценка на правителството на Пламен Орешарски е по-голям, отколкото тези, които оценяват положително работата на държавния глава Росен Плевнелиев (виж фигури 6 и 7). Положителна оценка за дейността на Министерския съвет дават – 18.7 %, а отрицателна 39.2 % от респондентите. Положителна оценка за работата на президента дават 13.9 %, а отрицателна 41.5 % от респондентите. Хипотезата е, че това се дължи на трайно установената линия на президента Плевнелиев да не съблюдава надпартийния характер на институцията, която по Конституция следва да бъде неутрална власт, която съдейства за решаването на политически и междуинституционални кризи и геренира съгласие по общонационалните цели. Вместо това настоящият президент слезе на терена на текущите партийно-политически борби и се противопостави открито на правителството, като по този начин зае страната само на една част от обществото – на опозиционно настроените към сегашното управление избиратели, загубвайки в голяма степен доверието на другата част от обществото, която намира своето политическо представителство в управляващите в момента политически сили или е настроена по-неутрално към колизиите между управляващи и опозиция. Значение за по-малкия дал положителни оценки за президента вероятно има и неговата активна и твърда позиция на противопоставяне на Русия в контекста на събитията в Украйна, която не е в съзвучие с доминиращите обществени нагласи по темата.

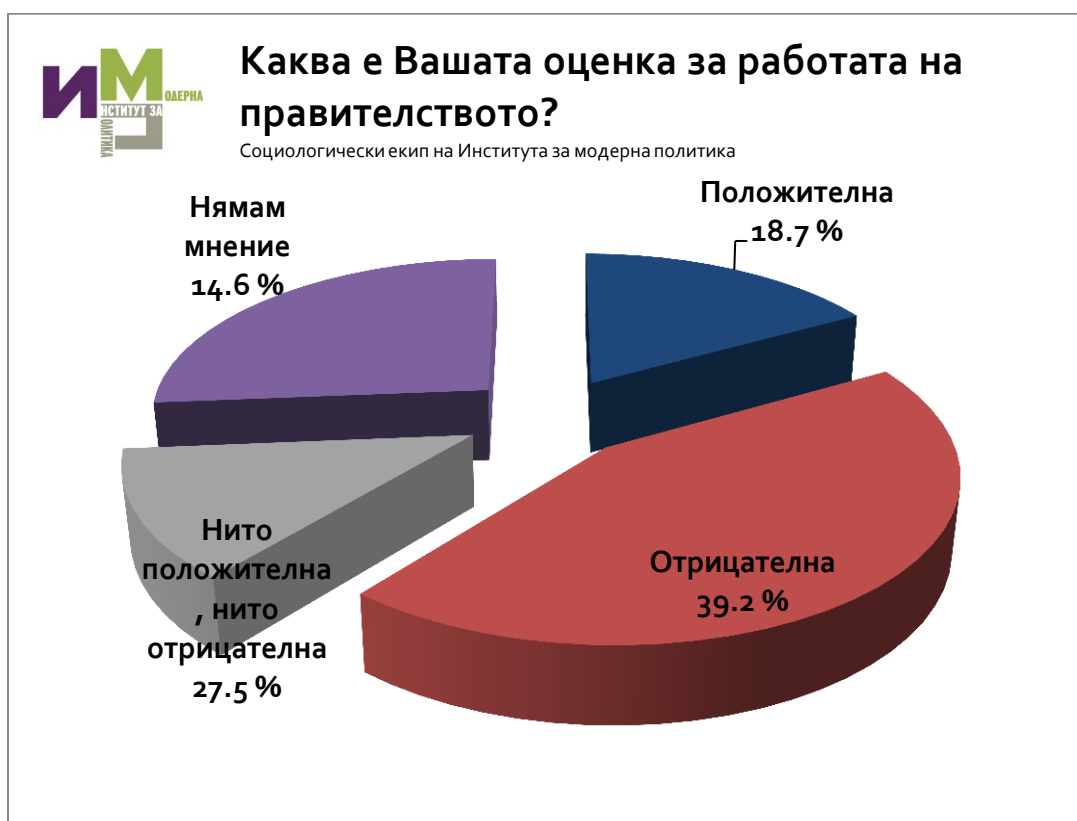
Фигура 5

Фигура 6

Фигура 7

Фигура 8

